

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۱/۰۲/۰۱

لیکوال او شناند نظر محمد مطمئن

خبرو کی ځنډ، د حکومتی پلاوي بی حوصلي کېدل

هر ځل چې به امریکایانو له طالبانو سره په اجندا کې نوی خبره ور زیاته کړه، طالبانو به په ناستو کې ځنډ راوست، امریکایانو له طالبانو سره په ۱۶ میاشتو مذاکراتو کې په پرله پسې ډول جدې فشارونه وارد کړل چې طالبان اوربند ته چمتو کړي، مگر طالبانو تر تړون یوه اونۍ وړاندې د جگړې کمېدلو باندې توافق وکړ.

په دوحه کې د حکومتی پلاوي په څیر د خلیل زاد تیم څو ځله تر دې هم ډیر نهیلې شول، مگر هغوی به له بېلابېلو لارو له طالبانو سره د بیا کیناستلو هڅې کولې، چې قطر او ناروي هیواد په دې برخه کې ډیر فعال وو.

اوس چې د حکومت مذاکراتی پلاوي رسنیو مخکې نهیلې ښکاره کوي، له طالبانو د ناستو دوام غواړي، زما په آند ښه به وای چې له بېلابېلو ډیپلوماتیکو لارو یې د ناستو د ځنډ لامل په اړه پوښتنه کړي وای، پر دې یې ځان پوه کړی وای چې طالبان د کومو لاملونو له مخې په ناستو کې ځنډ راوستی دی.

زما په آند، طالبانو به ځکه د څه وخت لپاره له ناستو ډډه کړي وي:

۱ – پر کومه کړنلاره چې هوکړه شوي، د هغې مطابق مذاکرات مخکې یوړل شي، مگر کیدای شي د افغان حکومت پلاوي پکې نوي غوښتنې ولري.

۲ – د بین الافغانی مذاکراتو د دویم پړاو خبرو، د طالبانو او حکومتی پلاويو لومړیو ناستو کې کیدای شي طالبانو حس کړي وي چې لا هم د افغان حکومت پلاوي د غرو نظرونه او غوښتنې پاشلي او یوه خوله نه دي، لا هم د پریکړو واک نه لري.

۲ – د افغان حکومت د پلاوي لخوا په اجندا کې لومړۍ مسئله د اوربند، اوربند کولو او د طالبانو لخوا په اجندا کې لومړۍ مسئله د اسلامي نظام / راتلونکي اسلامي حکومت باندې خبرې کول به کیدای شي تر ټولو لوی ځنډ او د ناستو د ځنډ لامل شوی وي، ځکه طالبان به چمتو نه وي، چې په مذاکراتو کې پرته له محسوس پرمختګ څخه اوربند ته غاړه کيږي، دارنگه حکومتی پلاوي به چمتو نه وي چې د ډاکټر غني له اجازې پرته پر بل حکومت او له ډاکټر غني څخه واک سپارلو موضوع باندې بحث وکړي.

۳ – کیدای شي طالبان داسې فکر کوي چې افغان پلاوي په وړو او ځینو داسې مسایلو باندې د بحث کولو لپاره وخت ضایع کولو پلان لري، چې طالبان مصروف وساتل شي، تر څو د امریکا - طالبانو د تړون هغه وخت پوره شي چې امریکایي ځواکونه باید له افغانستان څخه ووځي، مگر په بین الافغانی مذاکراتو کې پرمختګ لا هم نه وي شوی، طالبان به غواړي چې په مذاکراتو کې پرمختګ او د بهرنیو ځواکونو تر وتلو مخکې پر نظام او راتلونکي حکومت باندې توافق وشي، اوربند ته لاره هواره، واک په سولنیز ډول توافق شوي حکومت ته وسپارل شي او په ټول هیواد کې اوربند اعلان شي.

۴ – طالبان کیدای شي په ځینو مسایلو د خبرو لیوالتیا د اوس لپاره ونه لري، مثلاً د افغان حکومت پلاوي به غواړي د مذاکراتو پر مهال د افغان - امریکا+افغان حکومت جگړې پر مشروعیت خبرې وشي، د افغان پلاوي مشر او غړي یې د طالبانو جگړه ناروا گڼي، طالبان یې جگړه نه بلکې جهاد گڼي، که اوس مهال د افغان حکومت پلاوي په یادي

د پاڼو شمېره: له 1 تر 2

مسئله بحث او اجندا کې يې داخلېدل غواړي، په داسې حال کې چې د يادې جگړې ۲۰ کاله پوره کيږي، او جگړه شوي، په تيرو شل کلونو کې طالبانو له امريکا سره جگړه جهاد او مشروع گڼلي، بل خوا افغان حکومت د طالبانو جگړه په تيرو ۲۰ کلونو کې ناروا گڼلي، امريکا هم د طالبانو جگړه ترهگري بللي، که اوس مهال پر همدې موضوع بحث بيا هم مياشتني وخت نيسي، طالبان کيدای شي فکر به کوي چې دغه ډول مسايل يوازي د وخت سوخيدو لپاره را مخکې کيږي.

۵ – د امريکا/ناتو لخوا د افغانستان د اشغال مسئله ده، په تيرو شلو کلونو کې افغان ولس د امريکا/ناتو لخوا پر افغانستان بريد غندلی او غندي، د روسانو په څير دوی هم يرغلگر گڼي، طالبانو د امريکا/ناتو لخوا پر افغانستان بريد د امريکا لخوا اشغال گڼلی.

افغان حکومت افغانستان ته د امريکا/ناتو پوځيانو راتگ له دوی سره د مرستې په نوم يادوي، د ملگرو ملتونو تر چتر لاندې د بهرنيو پوځيانو بريد پر افغانستان توجيه کوي چې له ترهگري سره د جگړې لپاره راغلي، دارنگه په افغانستان کې د بهرنيو پوځيانو شتون او آدي يې غوښتنه ده، بلخوا افغان ولس او په ځانگړي ډول طالبان په افغانستان بريد يرغل او په هيواد کې د بهرنيو پوځيانو شتون سره کلک مخالفت کوي، که اوسمهال د افغان حکومت پلاوی د اشغال پر مسئله په اجندا کې د بحث غوښتنه کوي، په افغانستان کې د امريکا/ناتو پوځيانو پر شتون باندې دلایل وايي، کيدای شي طالبان به فکر کوي چې تر وخت تير مسايلو باندې بحث به د مذاکراتو مخ بل لورته اړول، او د وخت ضايع کېدو لپاره پلان وي، تر څو د امريکا – طالبانو د تړون موده بشپړه او لا هم بين الافغاني مذاکراتو کې پرمختگ نه وي شوی، امريکايانو ته به په عمدي ډول د حکومت پلاوي ددغه ډول کړنو له امله په افغانستان کې د پاتې کيدو پلمې زمينې برابرېدو هڅې وي.

۶ – پرته له شکه چې ډاکټر غني وکولای شول د خپل واک ساتلو او غځولو لپاره په واشنگټن او ملگرو ملتونو کې د خپل ځان په گټه کمپاين او لابي وکړي، واشنگټن هم د امريکا - طالبانو د تړون عملي کېدو کې سستي وکړه، او لامل يې د افغان حکومت لخوا په واشنگټن کې د حکومت په گټه کمپاين کيدای شي، چې په دې برخه کې طالبانو هيڅ هم نه دي کړي، حتی دي ته پام هم نه کوي چې د تړون د عملي کېدو، د امريکايي پوځيانو وتلو او په افغانستان کې ټول الشموله راتلونکي حکومت په اړه په واشنگټن، د نړۍ او سيمې قوي هيوادونو او ملگرو ملتونو کې کمپاين ته دوی (طالبان) هم اړتيا لري.

ښه به وي چې نړيوال، سېمه، افغان سياسي ډلې، قومي مخور په ښکېلو لورو اړين فشار راوړي، ورڅخه وغواړي چې د افغانستان له راتلونکي سره تړليو اساسي مسايلو باندې بحثونه پيل، د جگړې پای او تلپاتې سولې ته رسېدو لپاره مذاکراتو کې بېره وکړي، تر څو د بهرنيو پوځيانو د وتلو له ټاکلي مودې مخکې د طالبانو او افغان حکومت پلاوي، افغان ولس ته د منلو وړ تفاهم ته ورسېږي.